

Sisällysluettelo

Johdanto.....	2
1 Lähtökohdat	2
1.1 Suunnittelutyön määrittäminen	2
1.2 Suunnitteluala.....	2
1.3 Suunnittelutilanne.....	3
1.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	3
1.3.2 Maakuntakaava	3
1.3.3 Kaupunkirakennesuunnitelma	3
1.3.4 Yleiskaava.....	4
1.3.5 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset	4
1.3.6 Toimenpide- ja rakennuskiellot.....	5
1.3.7 Strategiset lähtökohdat	5
2. Selvitykset.....	5
2.1 Rajaukset ja menetelmät.....	5
2.2 Kaupunkirakenne ja historia	5
2.3 Työpaikat ja palvelut	6
2.4 Asuminen ja väestö	6
2.5 Ympäristön tila	6
2.5.1 Alueen nykykäyttö.....	6
2.5.2 Rakennukset ja rakenteet, kulttuurihistoria	6
2.5.3 Tiestö, ulkoilureitit	6
2.6 Ympäristö.....	6
2.6.1 Luonnonympäristö	6
2.6.1.1 Luontoselvitykset.....	6
2.6.1.2 Kasvillisuus ja eläimistö.....	6
2.6.1.3 Kulutuskestävyys	7
2.6.1.4 Arvokkaat luontokohteet	8
2.6.1.5 Tavoitteellinen viheralueverkosto	8
2.6.1.6 Topografia ja maaperä.....	8
2.6.1.7 Vesisuhteet.....	8
2.6.2 Maisemarakenne ja maisemakuva.....	9
2.6.3 Ympäristönsuojelutekijät	9
2.7 Liikenne	9

2.8 Yhdyskuntatekniikka	9
2.9 Maanomistus ja maanvuokrasopimukset.....	10
3. Tavoitteet	10
3.1 Valtakunnalliset tavoitteet	10
3.2 Seudulliset tavoitteet	11
3.3 Paikalliset tavoitteet.....	11
3.4. Mitoitus	11
4. Tutkitut vaihtoehdot	11
5. Osayleiskaava	12
5.1 Jätteenkäsittelyalue, maankaatopaikka-alue	12
5.2 Korttelialueet	12
5.3 Maa- ja metsätalousalueet	13
5.4 Liikenneverkko ja reitistöt	13
5.5 Yhdyskuntatekniikka	13
5.6. Meluvyöhykkeet ja osa-aluemerkinnät.....	14
5.7 Nykytilanteen ja kaavan vertailu tavoitteisiin	14
5.8 Arvio osayleiskaavan vaikutuksista	18
5.9 Kaavatalous.....	25
6 Toteutus	25
7 Suunnitteluvaiheet.....	26
Lähteet	26
Liitteet	26

Johdanto

Heinjoen osayleiskaavatyö sisältyy Kuopion kaupunginhallituksen hyväksymään kaavoitusohjelmaan vuodelle 2017. Kaavoituskatsauksessa 2016 on ilmoitettu kaavatyön aloittamisesta. Kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa Heinjoen alueen käyttäminen kaupungin ylijäämämaiden läjitysalueena (maankaatopaikka) seuraavien noin 10–20 vuoden ajan. Muihin nykyisen Keskeisen kaupunkialueen mukaisiin aluevarauksiin tehdään vain pieniä tarkistuksia. Alueen luontoarvot ja mahdollisesti tuleva virkistyskäyttö otetaan huomioon suunnittelussa kuten pintavesien suojelukin.

Tämä raportti sisältää osayleiskaavan sekä sen lähtötiedot, tavoitteet, vaikutusten arvioinnin sekä kuvauksen suunnittelutyön vaiheista. Kaavaratkaisussa Heinjoen eteläpuolelle muodostetaan 71 hehtaarin laajuinen maankaatopaikka-alue. Teollisuus- ja varastotoimintojen korttelialue säilyy pinta-alaltaan entisen suuruisena. Alueen eteläosat pysyvät yksityisinä maa- ja metsätalousalueina.

Kaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaava korvaa suunnittelualueen osalta vuonna 2001 voimaan tulleen Keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan.

Osayleiskaava on laadittu Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueen strategisessa maankäytössä yhteistyössä muiden palvelualueen yksiköiden sekä Kuopion veden kanssa. Suunnittelutyöstä ovat vastanneet Kalle Ruokolainen, Pirjo Jokiniemi ja Juha Romppanen.

Kuopiossa 27.3.2017

1 Lähtökohdat

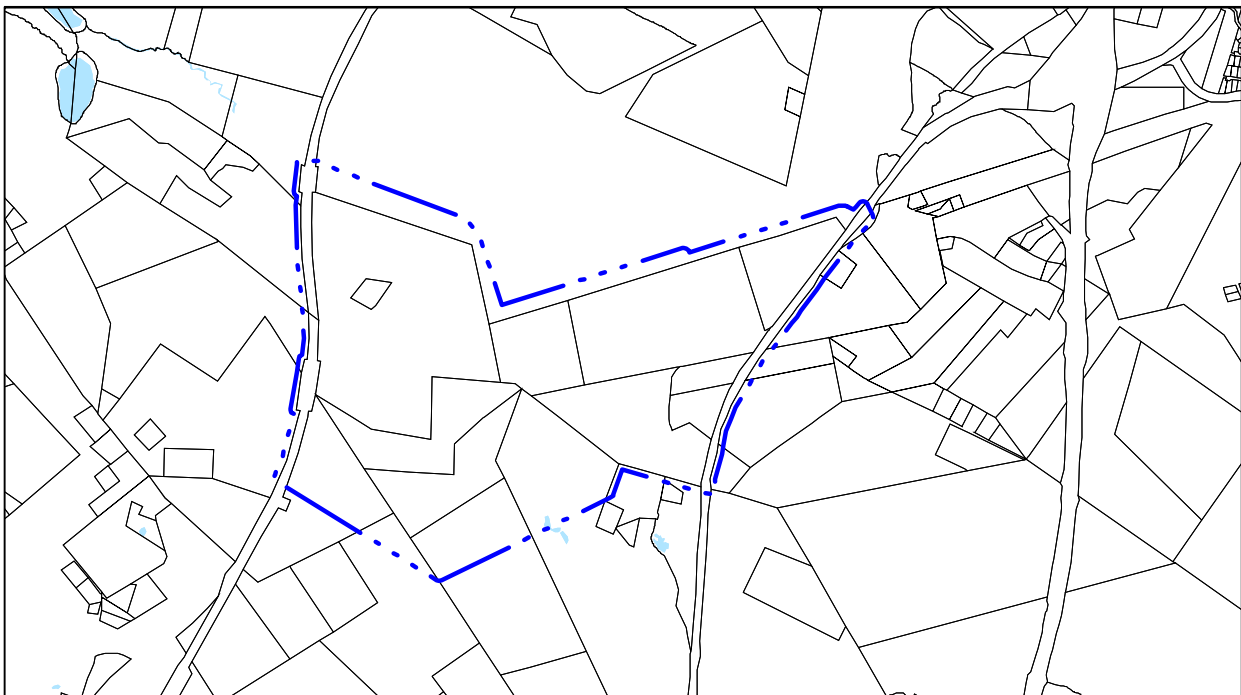
1.1 Suunnittelutyön määrittäminen

Kaupunginhallitus hyväksyi Heinjoen osayleiskaavatyön aloituksen 30.1.2017 (§ 41). Oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisella on tarkoitus osaltaan mahdollistaa Kuopion eteläisten kaupunginosien rakentaminen ja laajentaminen, koska rakentamisessa syntyville ylijäämämaille tarvitaan erillinen läjitysalue (maankaatopaikka). Ylijäämämaita ei pystytä aina sijoittamaan rakennettavien alueiden välittömään läheisyyteen, vaan niitä joudutaan kuljettamaan erityisille läjitysalueille. Osayleiskaavalla on tarkoitus muuttaa Keskeisen kaupunkialueen yleiskaavaa etenkin suunnittelualueen länsiosassa, jossa käyttötarkoitus vaihtuisi maa- ja metsätaloudesta erityisalueeksi (maankaatopaikka). Lisäksi kaava päivitetään vastamaan paremmin toteutunutta maankäyttöä liikenneverkon ja muiden verkostojen osalta. Ohjeellisen ulkoilureitin linjausta tarkastellaan rautatien ja moottoritien välisellä alueella.

Ylijäämämaiden läjittäminen suunnittelualueelle edellyttää yleiskaavan muuttamisen lisäksi ympäristövaikutusten arviointia eli YVA-menettelyä sekä aluehallintoviraston myöntämää ympäristölupaa. Ympäristövaikutusten arviointi, johon liittyy tarvittavien ympäristöselvitysten tekeminen, etenee yhtä aikaa kaavatyön kanssa. Ympäristölupa tulee vireille ympäristövaikutusten arvioinnin valmistuttua.

1.2 Suunnittelualue

Suunnittelualue sijaitsee noin 15 km Kuopion keskustasta etelään. Alue rajautuu pohjoisessa olemassa oleviin läjitysalueisiin, joiden tuleva käyttötarkoitus on ampuma- ja moottorirata-alue. Idässä, etelässä ja lännessä on maa- ja metsätalousalueita, joihin sisältyy vähäistä haja-asutusta. Kaava-alueen pinta-ala on noin 190 hehtaaria. Ainoa luonnonvesistöksi luokiteltava muodostuma (puro) on alueen pohjoisosassa virtaava Heinjoki. Lisäksi on pieniä, ilmeisesti maanottokuoppiin muodostuneita tai muodostettuja lampia.

Suunnittelualueen sijainti.

1.3 Suunnittelutilanne

1.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

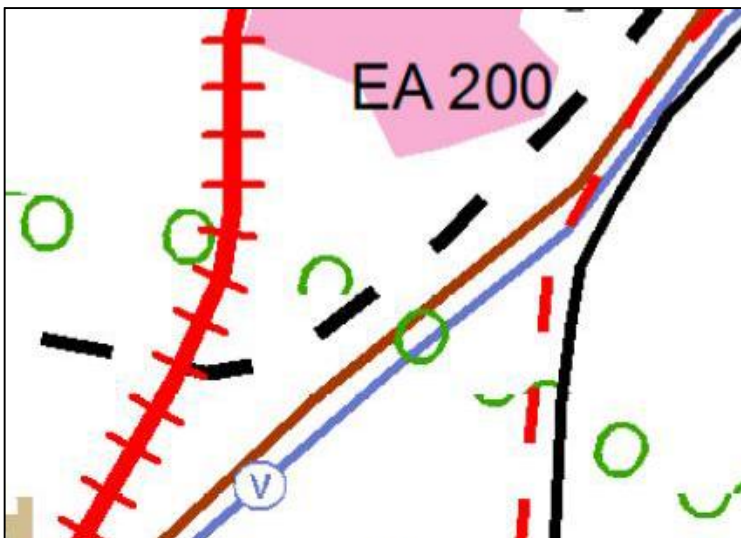
Valtioneuvoston valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) otetaan huomioon alueidenkäyttöä suunniteltaessa. Tavoitteiden tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön ja kestävä kehityksen toteutumista alueidenkäyttöä koskeissa päätöksissä. MRL 24 §:n mukaan alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä valtion viranomaisten toiminnassa, maakuntien suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa. Yleiskaavassa tulevat sovellettaviksi yleistavoitteet ja erityistavoitteista ne, joita ei ole kohdennettu maakunnan suunnittelulle tai maakuntakaavoitukselle.

VAT:ien yleistavoitteita ovat 1) toimiva aluerakenne, 2) eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu, 3) kulttuuriympäristö ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat sekä 4) toimivat yhteysverkot ja energiahuolto. Kuopiota koskevia yksilöityjä tavoitteita ei ole.

1.3.2 Maakuntakaava

Yleiskaavoitusta ohjaa ympäristöministeriön 3.7.2008 vahvistama Kuopion seudun maakuntakaava ja sen vahvistetut muutokset vuosilta 2011 (Pohjois-Savon maakuntakaava 2030) ja 2014 (Pohjois-Savon tuulivoimamaakuntakaava) sekä vuonna 2016 vahvistettu Pohjois-Savon kaupan maakuntakaava 2030. Karttayhdistelmässä voimassa olevista maakuntakaavoista on osoitettu suunnittelualueelle seuraavat kaavamerkinnät ja -määräykset:

- Kaksiraiteinen nopean liikenteen rataosa, Savonrata
- Yhdystie, vanha vitostie Vehmasmäkeen
- Uusi kevyen liikenteen seuturaitti
- Retkeilyreitti
- Päävesijohtolinja
- Pääviemäri linja
- Joukkoliikennevyöhyke

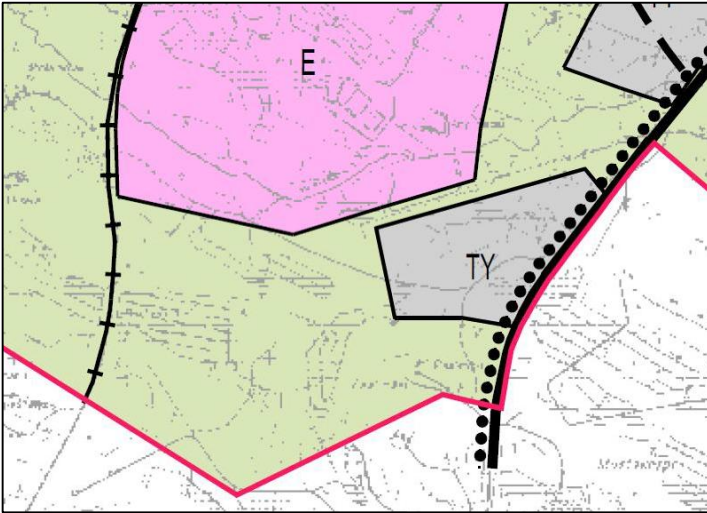

Ote yhdistelmämaakuntakaavasta.

1.3.3 Kaupunkirakennesuunnitelma

Kuopion kaupunkirakenne 2030 luvulle -suunnitelma on hyväksytty Kuopion kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2015. Kaupunkirakennesuunnitelma on strateginen suunnitelma, joka visioi ja tarkastelee

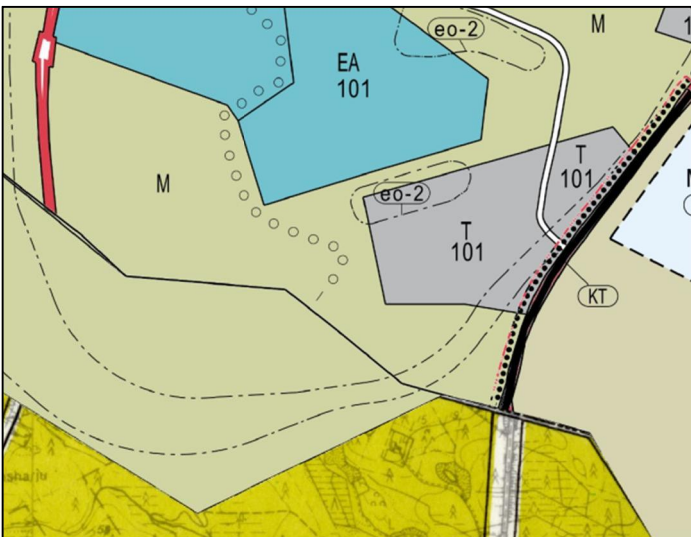
Kuopion kasvun ja kehityksen mukaisia asuntotuotannon ja työpaikkojen kasvualueita sekä kaupunkirakenteen tavoitteita 2030-luvulle saakka. Kaupunkirakennesuunnitelmassa hyväksytään Kuopion kasvusuunnat sekä asumisen ja työpaikkojen laajenemisaueet. Suunnitelmassa Heinjoen alueelle on osoitettu erityisalueita ja teollisuusalueita, jossa ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Ote kaupunkirakennesuunnitelmasta.

1.3.4 Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa Keskeisen kaupunkialueen yleiskaava vuodelta 2001. Alue on pääosin maa- ja metsätalousaluetta (M) sekä osin teollisuus- ja varastoaluetta (T). Alue sijaitsee suurelta osin ampuma- ja moottorirata-alueen meluvyöhykkeellä (am-1) sekä osittain ulommalla meluvyöhykkeellä (am-2). Lisäksi siellä on pienialainen haulikkoradan meluvalliksi tarkoitettu täyttöalue sekä ulkoilureitin ohjeellinen linjaus, kokoojatie (vanha vitostie) sekä rautatieliikenteen aluetta (Savon rata). Teollisuus- ja varastoalueella on varaus noin viiden hehtaarin suuruiselle maa-ainesten läjitys- ja käsittelyalueelle (eo-2).

Ote keskeisen kaupunkialueen yleiskaavasta

1.3.5 Muut aluetta koskevat suunnitelmat ja selvitykset

- Selvitys ylijäämämaiden ja aurauslumen hyötykäytöstä ja sijoittamisesta, Kuopion kaupunki

- Heinjoen tuhkanlajitusalueen ympäristötarkkailu (vuosiraportti 2016), Ahma ympäristö Oy.

Kesällä 2017 yleiskaava-alueella tehdään luontoselvitys, joka sisältää liito-oravakartoituksen.

Läjitushankkeen osalta tehdään ympäristövaikutusten arviointi (YVA) lain edellyttämällä tavalla yhtä aikaa kaavan kanssa.

1.3.6 Toimenpide- ja rakennuskiellot

Melkein koko kaava-alue, aivan sen etelä- ja itäosia lukuun ottamatta, on moottori- ja ampumaradan meluvyöhykettä (am-1), jossa on MRL 43 §:n nojalla kielletty muu kuin olevaa maatilataloutta, teollisuus- ja varastointitoimintaa tai moottori- ja ampumaurheilua palveleva rakentaminen ja olevien rakennusten peruskorjaus. Moottori- ja ampumaradan ulommalla meluvyöhykkeellä (am-2), joka kattaa yli puolet meluvyöhykkeen am-1 ulkopuolelle jäävästä kaava-alueesta, on puolestaan MRL 43 §:n nojalla kielletty uusien lomarakennuspaikkojen muodostaminen.

Vain noin 19 hehtaarin alalla avain kaava-alueen eteläosissa ei ole rakentamiseen liittyvää kaavallista rajoitusta. Näistäkin alueista osa sijoittuu junaradan ja kokoojatien läheisyyteen siten, että niille ulottuu merkittävää melua. Kaava-alueen T-korttelialueella on voimassa MRL 128 §:n toimenpiderajoitus, joka tekee esirakentamisesta ja maisemaan vaikuttavasta puiden kaatamisesta luvanvaraista.

1.3.7 Strategiset lähtökohdat

Kuopion strategian 2020 mukaan kaupunki haluaa kasvua, vetovoimaisuutta, monikulttuurisuutta, laaja-alaista koulutustarjontaa, elinvoimaista kulttuuri-ilmapiiiriä ja luonnonläheisyyttä. Osayleiskaavatyöhön liittyviä strategisia tavoitteita on myös ilmastopoliittisessa ja maapoliittisessa ohjelmassa sekä monimuotoisuusohjelmassa.

2. Selvitykset

2.1 Rajaukset ja menetelmät

Selvitykset tehdään koko suunnittelualue kattaen. YVA-hankkeen yhteydessä maankaatopaikan vaikutuksia arvioidaan lähialue mukaan lukien.

2.2 Kaupunkirakenne ja historia

Heinjoen alue on ollut pitkään metsäistä kyläasutuksen välialuetta. Alueen kaakkoiskulmalla sijaitseva Paalimäki mainitaan mahdollisesti vanhoissa rippikirjoissa (1700-luvun loppu ja 1800-luvun alku) nimellä ”Hiltulanlahti 3 Paalimäki torp”. Ilmeisesti Paalimäki on vanha historiallisen ajan asuinpaikka ja siellä on edelleen maatilan talouskeskus sekä peltoja.

Paalimäkeä lukuun ottamatta alue on ollut ilmeisen asumaton, mutta 1960-luvulla Paalimäen pohjoispuolelle on rakennettu yksi omakotitalo. Muita rakennuksia alueella ei olekaan. Alueen halki, idästä länteen on kulkenut ”kärkytie” Paalimäeltä Pihlajamäen seisakkeelle aina 1980-luvulle asti. Pellesmäen seisakkeen kärkytie myötäilee puolestaan osan matkaa kaava-alueen etelärajaa.

2.3 Työpaikat ja palvelut

Alueella ei ole pysyviä työpaikkoja tai palveluita.

2.4 Asuminen ja väestö

Alueella on täällä hetkellä kaksi asuinkiinteistöä, joista toisella on yksi asukas.

2.5 Ympäristön tila

2.5.1 Alueen nykykäyttö

Osayleiskaava-alue on tällä hetkellä valtaosin metsätalouden käytössä. Rajauksen sisällä on lisäksi kaksi pientä peltoa, joista läntisempi on hylätty ja heinittynyt. Itäisemmällä Paalimäen peltoalueella on ilmakuvan perusteella puutarhakasvien viljelyä. Pohjoisosassa kaava-alueelle ulottuu käytössä olevien läjitysalueiden reunamia. Alueen länsireunalla kulkee junarata ja itäreunassa vanha valtatie 5, yksiajoratainen Vitostie, nykyinen seututie (kt 553).

2.5.2 Rakennukset ja rakenteet, kulttuurihistoria

Alueella on vain kaksi rakennettua kiinteistöä, yksi maatila ja yksi omakotitalo. Maatila on kaupungin omistuksessa. Tarkemmat tiedot rakennuksista kerätään keväällä 2017.

2.5.3 Tiestö, ulkoilureitit

Alueen itäreunassa kulkee yleiskaavan kokoojatie, joka on vanha vitostie. Se on leveä, valaistu ja asfalttipintainen maantie. Kokoojatieltä erkaneeko kohti länttä leveä ja sorapintainen Savitie Heinjoen ampuma- ja moottorirata-alueelle. Sitä pitkin kulkee raskas kuorma-autoliikenne nykyisille läjitysalueille. Muutamat muut alueen tiet ovat pieniä metsäauto- ja pihateitä, tai ajouria. Ylläpidettäviä ulkoilureittejä ei suunnittelualueella ole.

2.6 Ympäristö

2.6.1 Luonnonympäristö

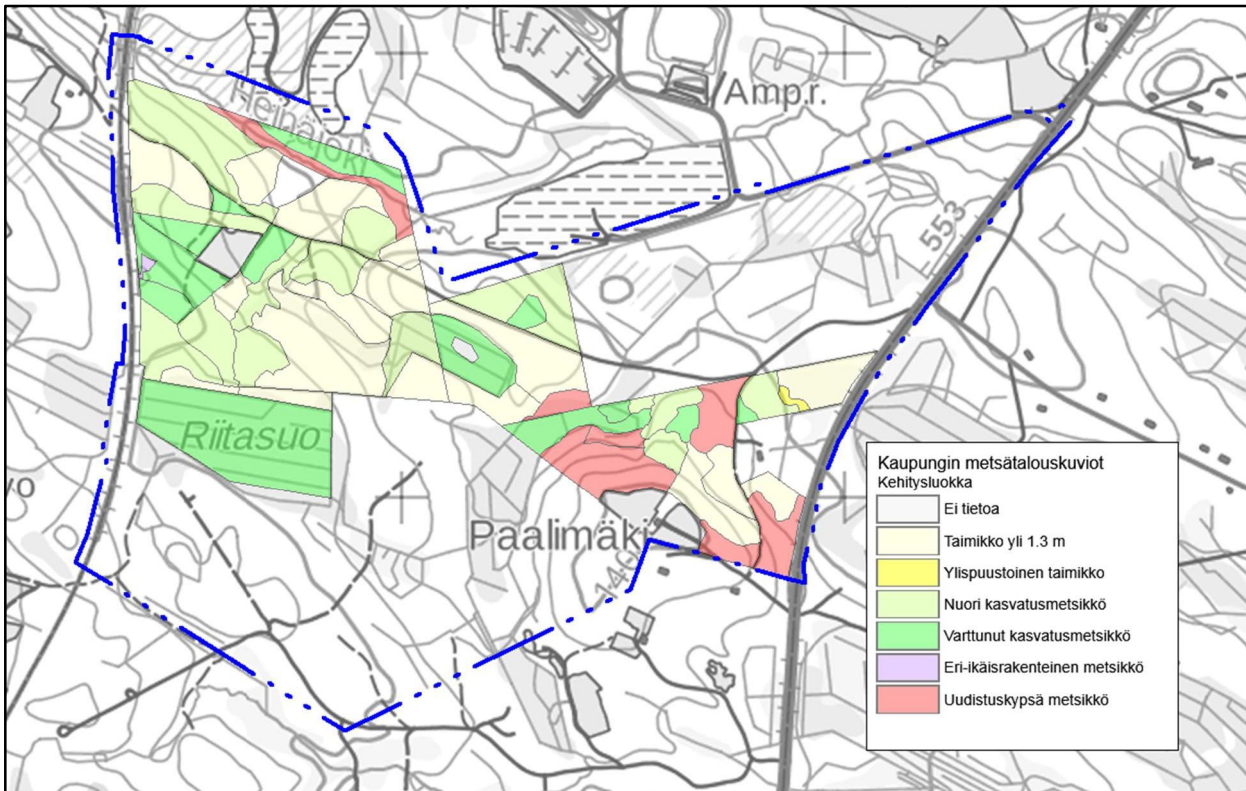
2.6.1.1 Luontoselvitykset

Suunnittelun läjitysalueen ympäristöä on alustavasti kartoitettu syksyllä 2016. Katselmukset sijoittuivat osayleiskaava-alueen länsiosaan. Koko suunnittelualueella tehdään tarkempia luontoselvityksiä kesällä 2017.

2.6.1.2 Kasvillisuus ja eläimistö

Metsät

Alueella on valtaosin tavanomaista metsä- ja suokasvillisuutta. Vallitseva metsätyyppi on tuorekangas. Kuivahkoja ja lehtomaisia kankaita on jokseenkin saman verran. Metsien ikärakenne on vaihteleva painottuen nuoriin ikäluokkiin. Uudiskypsiä puustoja on muutamilla kuvioilla alueen eteläosissa, joille suunniteltu maanläjitys ei ulotu. Heinjokivarren kehitysluokka on ”uudistuskypsä”, mutta puusto on kooltaan vaatimatonta, liki kituliasta.

Kaupunginmaan metsätalouskuviot ja niiden kehitysluokka.

Ravinteisuustasoltaan metsätalouskuviot ovat pääosin tuoreita. Lehtomaisia kankaita on seuraavaksi eniten, osin Palomäen rinteillä, osin Paalimäen juurella sekä Heinjokivarressa. Syksyn 2013 Metso-kartoitukset ulottuivat vain Paalimäen alueelle, koska muut metsätalousmaat on hankittu kaupungille vasta myöhemmin yksityisiltä. Paalimäen rinteiden kaksi kuvioita on METSon I-luokan ”runsaslahopuustoisia kangasmetsiä”.

Suot ja luhdet

Alueen suot ovat ojitettuja rämeitä ja korpia. Suurimmat suot Riitasuo ja nimettömät suot alueen keskiosassa ja Paalimäen länsipuolella ovat kaikki varpuisia tai isovarpuisia rämeitä ja rämemuuttumia. Nevaa on vain niukalti pienemmän nimettömän suon keskiosassa. Korvet ovat juonteina rämeiden reunuksilla ja ojiksi kaivettujen norojen varsilla.

Heinjoen varsilla, etenkin koskiosuuden jälkeisellä tasanteella on heinittyneitä (mm. kastikka) ja tulvavaikutteisia luhtareunuksia, joilla on muutamia jäänteitä kiemurtelevista norouomista, jotka laskevat Heinjokeen etelästä.

Eläimistö

Eläimistö on tavanomaisia metsänisäkkäitä ja lintuja. Heinjoen ja junaradan risteyskohdan tuntumassa on liito-oravareviiri. Heinjoen varsilla liikkuu mm. majava, joka on kaadellut pieniä lehtipuita sieltä täältä. Myös saukon liikkumisesta alueella on viitteitä.

2.6.1.3 Kulutuskestävyys

Kulutuskestävyydeltään heikoimpia ovat soistuneet alueet sekä Heinjokivarren pehmeäpohjaiset luhdet.

2.6.1.4 Arvokkaat luontokohteet

Suunnittelualueelta on tiedossa muutamia paikallisesti arvokkaita luontokohteita. Näitä ovat Heinjokivarsi koskineen ja luhtineen sekä mahdollisesti muutamat lahoppuustoiset vanhan metsän kuviot Paalimäen pohjoisrinteillä. Heinjokivarressa on myös liito-oravareviiri. Alueet tarkastetaan kesän 2017 aikana.

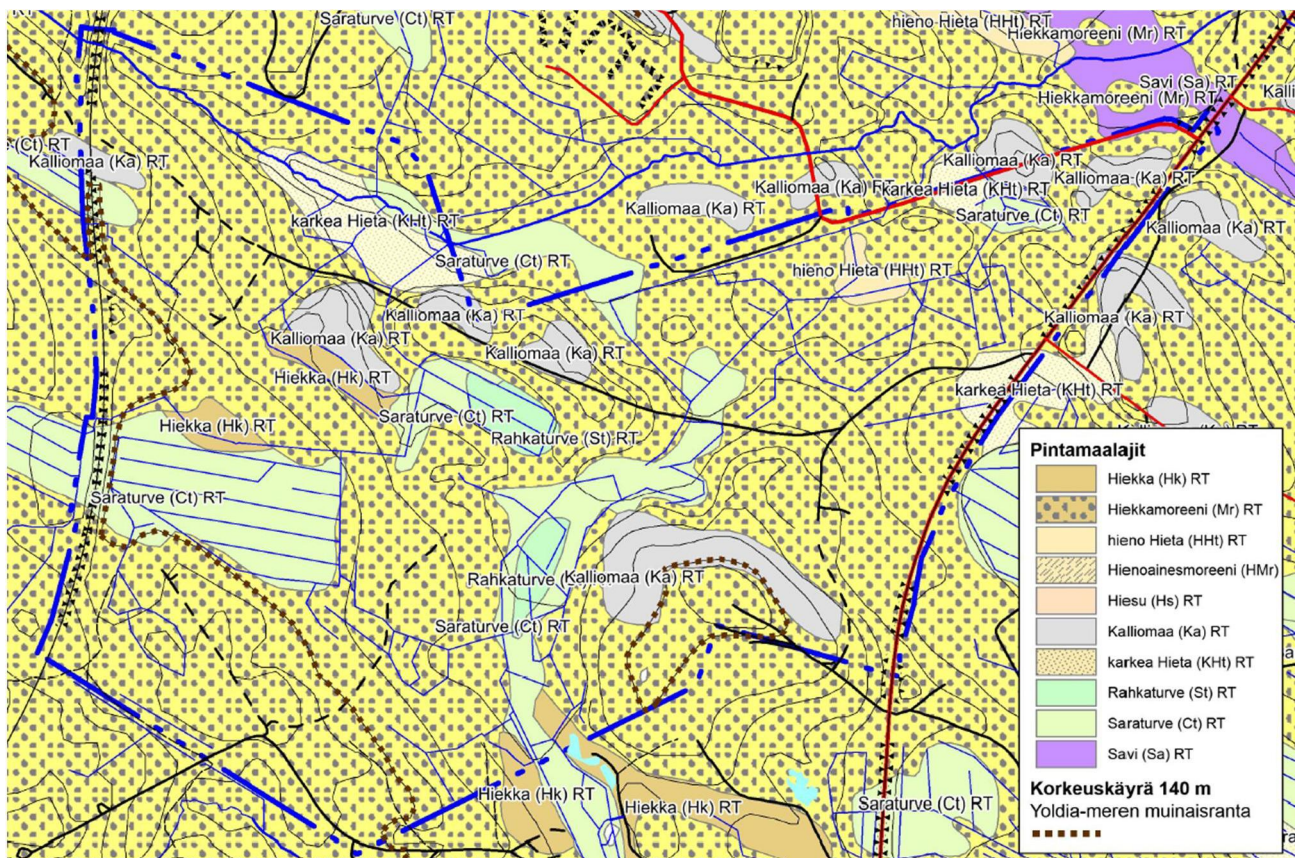
2.6.1.5 Tavoitteellinen viheralueverkosto

Kaava-alue on ollut maa- ja metsätalousaluetta, joka palvelee viheralueverkostoa metsäisenä lievealueena. Alueelle on osoitettu keskeisen kaupunkialueen yleiskaavassa ja maakuntakaavassa ohjeellinen ulkoilureitti.

2.6.1.6 Topografia ja maaperä

Alue on melko ylävää kumpuilevaa mäkimaata, joka viettää hiljalleen kohti itää ja pohjoista, pääosin kohti Heinjokea). Paalimäen korkein laki on 144 m. Pihlajamäen rinteet nousevat junaradan varressa 145 m korkeuteen samoin kuin Riitasuon eteläpuoliset Kurki- ja Palomäen suuntaan nousevat rinteet. Alimmillaan maanpinta on Savitien ja Vitostien liittymän lähetyvillä 105 metrin korkeudella.

Maaperä on pääosin hiekkamoreenia sekä sara- ja rahkaturvetta. Lisäksi on kalliopaljastumia, jonkin verran hiekka- ja hietamaita sekä niukalti savea. Yoldiameren muinaisranta on ulottunut todennäköisesti hyvin lähelle Paalimäen laen tasoa, mistä kertonee myös mäen pohjoispuolinen kalliopaljastuma.

Heinjoen osayleiskaava-alueen pintamaalajit ja 140 metrin korkeuskäyrä ("Yoldia-meren muinaisranta").

2.6.1.7 Vesisuhteet

Alueen ainoa vesistö on Heinjoki, joka on valuma-alueensa laajuuden (n. 23 km²) perusteella puro. Kalan nousu Heinjoessa lienee mahdollista ainakin moottoritien alitukseen tai junaradalle asti, jossa on isohko putous rumpuputkista niiden alapuoliseen uomaan. Alavirtaan ne eivät estä kalojen liikkumista.

Kaava-alueen eteläosista noin viisi hehtaaria kuuluu Ritisenjärveen laskevaan Paasipuron valuma-alueeseen, jonka pinta-ala on (14 km²). Lisäksi vajaa kymmenen hehtaaria maata Paalimäen ja Vitostien välissä asettuu aivan Leväjoen valuma-alueen (noin 6 km²) latvoille. Leväjoki laskee niin ikään Ritisenjärveen.

2.6.2 Maisemarakenne ja maisemakuva

Alueen maisemakuva on kauttaaltaan metsäinen. Puiden lomasta saattaa pilkottaa yksittäisiä mäkialueiden rakennuksia. Pohjoisessa maisemaa hallitsevat Korsumäen ja Vanuvuoren siluetit. Lähimaisemassa erottuu selvästi Heinjoen nykyinen läjitysalue ja sen moottorirataan liittyvä ”tuomaritorni”.

2.6.3 Ympäristönhäiriötekijät

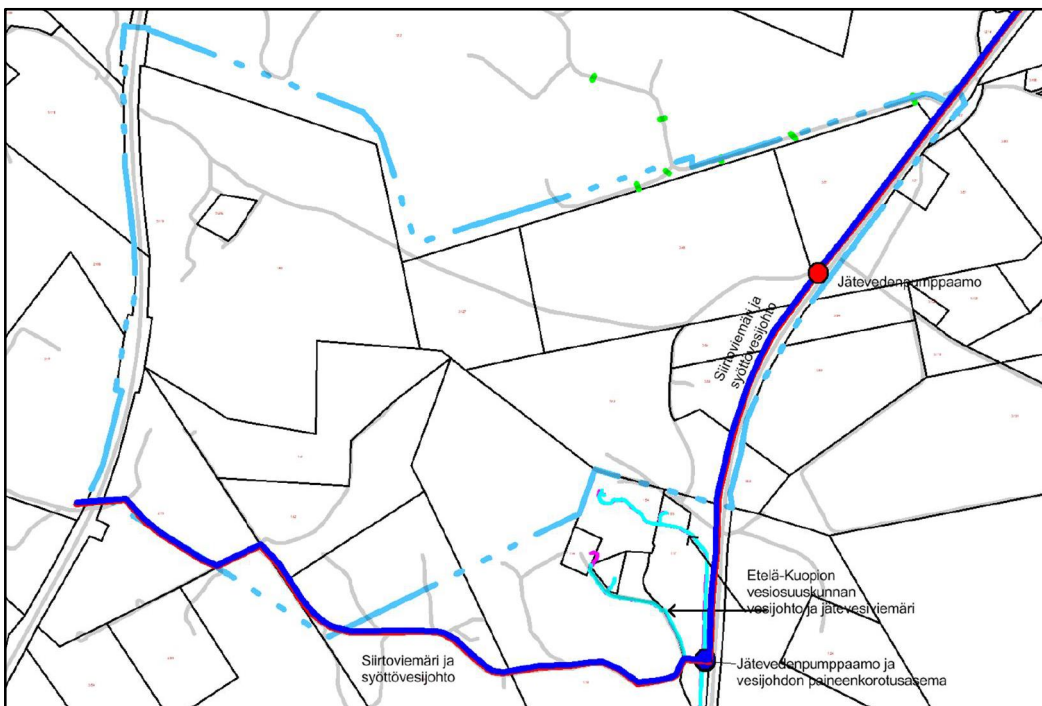
Ympäristön häiriötekijöistä merkittävin on melu, jota aiheutuu läheisen moottori- ja ampuradan toiminnasta sekä junaradasta ja Vitostiestä. Myös moottoritien äänet kantautuvat sopivissa olosuhteissa alueelle, mutta niiden äänentaso ei enää ole häiritsevää.

2.7 Liikenne

Vitostien liikennemäärä kaava-alueella on noin 2800 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tästä raskaan liikenteen osuus on noin 85 ajoneuvoa. Savitietä pitkin on tuotu 2011–2016 noin 100 kuormaa ylijäämämaita tai tuhkaa Heinjoen nykyiselle läjitysalueelle työpäivää kohti.

2.8 Yhdyskuntatekniikka

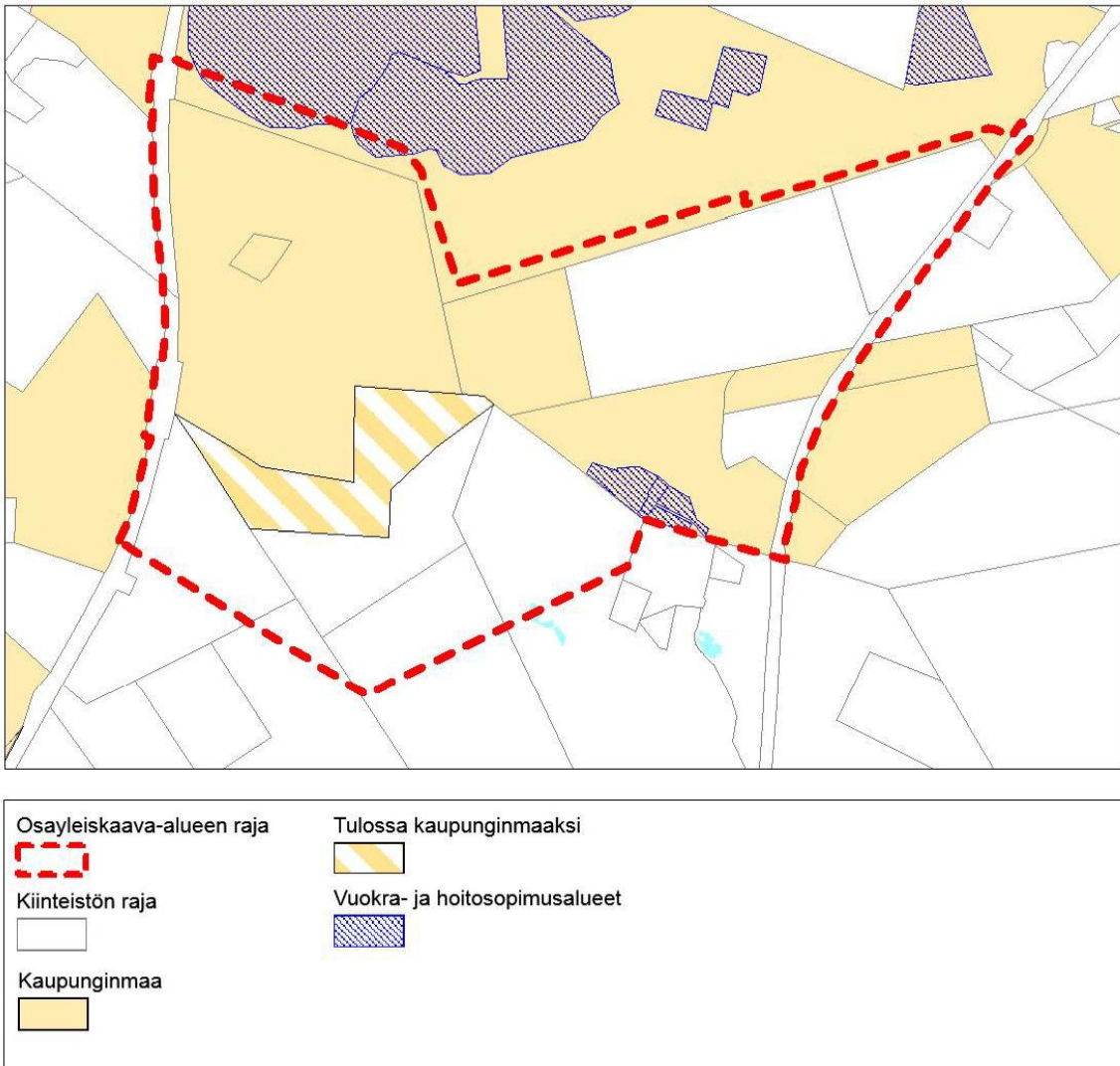
Alueella ei ole tällä hetkellä yhdyskuntateknisiä rakenteita. Kuopion vesi on suunnitellut alueetta sivuavan yhdysvesijohdon ja -viemärin rakentamista Kurkimäen ja Hiltulanlahden välille. Etelä-Kuopion vesiosuuskunnan vesijohto ja viemäri ulottuvat Paalimäen alueelle, mutta jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.

Yleiskartta Heinjoen osayleiskaava-alueen ja sen lähialueen vesihuoltosuunnitelmista.

2.9 Maanomistus ja maanvuokrasopimukset

Kuopion kaupunki omistaa kaava-alueen pinta-alasta noin 85 hehtaaria (45 %). Lisäksi kaupungin maanomistus on lisääntymässä noin 12 hehtaarilla. Muut maa-alueet ovat yksityisten omistamia.

Kaupungin maanomistus sekä vuokra- ja hoitosopimusalueet.

3. Tavoitteet

3.1 Valtakunnalliset tavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat yleisiä ylätasen tavoitteita, jotka on tarpeen ottaa huomioon alueidenkäytössä ja sen suunnittelussa kaikkialla Suomessa. Tavoitteiden tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön ja kestävä kehityksen toteutumista alueiden käyttöä koskeissa päätöksissä.

Heinjoen osayleiskaavaa on valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ajatellen pienialainen ja merkitykseltään lähinnä paikallinen kaava, jonka suunnittelussa otetaan huomioon esisijaisesti Kuopion

aluerakenteellinen toimivuus, yhteysverkkojen toimivuus sekä elin- ja luonnonympäristön säilyminen hyvälaatuisina.

3.2 Seudulliset tavoitteet

Seudullisista tavoitteista tärkeimpiä ovat kasvavan keskuskaupungin uusien rakennusalueiden toteuttamisedellytysten parantaminen mahdollistamalla ylijäämämaiden läjitysalueen käyttöön otto ja yhteysverkkojen, erityisesti kaksiraiteisen nopean liikenteen rajaosan huomioon ottaminen sekä muiden maakuntakaavassa osoitettujen reitillisten ja kunnallisteknisten tarpeiden mahdollistaminen.

Joukkoliikennevyöhykkeen toimivuutta tällä kaavalla ei merkittävästi voida edistää.

3.3 Paikalliset tavoitteet

Osayleiskaavalla on tarkoitus osaltaan mahdollistaa Kuopion eteläisten kaupunginosien rakentaminen ja laajentuminen, koska rakentamisessa syntyville ylijäämämaille (mm. pintamaat ja hienojakoiset maa-ainekset) tarvitaan läjitysalue. Ylijäämämaita ei pystytä aina sijoittamaan rakennettavien alueiden välittömään läheisyyteen, vaan niitä joudutaan kuljettamaan erityisille ja isommille läjitysalueille. Heinjoen alueelle voidaan sijoittaa Kuopion ylijäämämaat vähintään 10–20 vuoden ajan.

Savon radan osalta kaava päivitetään vastamaan todellisuutta ja siihen merkitään rautatieliikenteen alue maakuntakaavan ja nykyisen maanomistuksen mukaisesti. Samanlaisia tarkistuksia voidaan tehdä myös kunnallisteknisten verkostojen osalta (vesi- ja viemäriinjat). Ohjeellisen ulkoilureitin linjausta tarkastellaan rautatien ja moottoritien välisellä alueella.

3.4. Mitoitus

32 hehtaarin laajuiselle teollisuuden ja varastoiden korttelialueelle voidaan sijoittaa monenlaista toimintaa. Lopullisen ratkaisun mitoittaminen täytyy tehdä erikseen hankkeiden alkaessa toteutua. Korttelin rakennustehokkuusluku voi vaihdella hyvin väljissä rajoissa noin 0,1–0,4. Tehokkuusluku määrätään asemakaavoituksen yhteydessä.

4. Tutkitut vaihtoehdot

Kaavatyön aikana ei tutkita erilaisia kaavallisia vaihtoehtoja. Selvityksessä ylijäämämaiden ja auraslumien hyötykäytöstä ja sijoittamisesta (vuodelta 2009) on tutkittu kolmea eri aluetta (Heinjoki, Matkus ja Heinälamminrinne), joille ylijäämämaita olisi voitu harkita sijoitettavaksi. Näistä vain Heinjoen alue palvelee riittävän laajasti kaupungin tarpeita eikä alueen jälkikäyttö edellytä läjitettäviltä maa-aineksilta mitään maanrakennusteknisiä erityisominaisuuksia. Kaavaratkaisulla mahdollistetaan maankaatopaikan sijoittuminen Heinjoelle. Erillisessä maankaatopaikan ympäristövaikutusten arviointihankkeessa (YVA) tutkitaan sen sijaan ainakin kahden erisuuruisen läjitysmäärän sijoittamista alueelle, joista pienempi riittäisi noin 5–10 vuoden tarpeisiin ja toinen 10–20 vuoden tarpeisiin. Lisäksi vertaillaan näiden vaikutusten eroja.

Lisäksi maankaatopaikka voi sijoittua alueelle vasta, kun se on saanut ympäristöluvan. Luvan saaminen puolestaan edellyttää, ettei maankaatopaikka ole ristiriidassa yleiskaavan osoittaman alueen käyttötarkoituksen kanssa.

Tavoitteiden saavuttamisen vertailu suoritetaan nykytilanteen ja toteutuvan kaavan välillä.

5. Osayleiskaava

5.1 Jätteenkäsittelyalue, maankaatopaikka-alue

Maankaatopaikka-alueeksi (EJ-2) on osoitettu alue (pinta-ala 71 ha), jolle sijoitetaan Kuopion kaupungin ylijäämämaat seuraavien 10–20 vuoden ajan. Näin suurimittakaavainen ylijäämämaiden läjityshanke edellyttää ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ja ympäristölupaa ennen kuin läjittäminen voidaan aloittaa. Erikseen luvitettavan hankkeen hanke-alue vastaa osayleiskaavassa maankaatopaikaksi osoitettua aluevarausta muuten, mutta EJ-2-varauksen itäisin osa ulottuu yksityiselle maalle, jonne keskeisen kaupunkialueen yleiskaavassa on varattu noin viiden hehtaarin läjitysalue. Tälle alueelle voi sijoittua esimerkiksi läjitystä, vähäistä maa-aineisten käsittelyä tukevia ja palvelevia toimintoja tai alue on mahdollista ottaa pienimittakaavaisemman läjityksen tarpeisiin myöhemmin varsinaisen maankaatopaikan toiminnan jo päätyttyä.

Maankaatopaikan aluevaraus rajoittuu osin suoraan rautatieliikenteen alueeseen sekä yksityisten omistamiin maa-alueisiin, mutta läjittäminen on suunniteltava siten, ettei siitä aiheudu haittaa ratayhteyden toimivuudelle, turvallisuudelle tai mahdolliselle muuttamiselle kaksiraiteiseksi eikä ympäröivien yksityismaiden metsätaloudelle. Maanläjityksen tarvitsemat ajoyhteydet ja hulevesien käsittelyalueet sijoittuvat kaavavarauksen EJ-2 alueelle tai osayleiskaavassa merkityille tiealueille ja hulevesien käsittelyyn varatuille alueille.

Kuopion kaupungille on viime vuosina kertynyt ylijäämämaita noin 150 000 – 300 000 m³ vuodessa, joiden ensisijaiseksi sijoituspaikaksi tulevaa maankaatopaikka-aluetta on suunniteltu vuodesta 2018 alkaen. Alueelle sijoitetaan pilaantumattomia pintamaita, liejuja, ym. rakentamiseen kelpaamattomia ja hyötykäyttöön soveltumattomia maa-aineksia. Kaava-alueen pohjoispuolisen Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskuksen ratavalliin rakentamiseen vuonna 2015 myönnetyn maisematyöluvan mukaan täyttöihin saa käyttää maa-aineksia, joissa haitta-aineiden pitoisuus alittaa valtioneuvoston asetuksen 214/2007 (PIMA-asetus) mukaiset alemmat ohjearvot. Kaupunki edellyttää, että ennen näiden maa-ainesten tuontia on tuojan oltava yhteydessä alueen hoitajaan sekä esitettävä riittäviin mittauksiin ja tutkimuksiin perustuva selvitys maa-ainesten laadusta. Myös nyt suunniteltavalla uudella maankaatopaikalla varaudutaan em. ”alemmat ohje-arvot alittavien” maa-ainesten sijoittamiseen. Lopullisesti asia ratkaistaan läjitystoiminnan edellyttämässä ympäristölupamenettelyssä. Tuoreen selvityksen mukaan Suomessa useimmat maankaatopaikat vastaanottavat maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat PIMA-asetuksen alemmat ohjearvot.

5.2 Korttelialueet

Ainoa korttelialue on teollisuus- ja varastoalueeksi osoitettu maa-alue (pinta-ala 32 ha) Vitostien ja Savitien kainalossa. Alueelle voi sijoittaa päivittäistavaramyymälää lukuun ottamatta monenlaista teollisuus-, varasto- ja toimistorakentamista. Toiminnan tarpeet ratkaisevat, vaatiiko korttelialue asemakaavan laatimista ennen hankkeen lopullista toteutusta. Korttelialueen sisäisen liikenteen järjestelyt ratkaistaan erikseen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, mutta pääyhteys alueelle tulee Savitieltä, joka palvelee myös maankaatopaikan liikennettä ja kaava-alueen pohjoispuolista moottori- ja ampumaurheilualuetta.

Korttelialueen toteutus vaatii myös hulevesijärjestelyjen tarkempaa suunnittelua. Kaava-alueen hule-varaus ei yksistään voi toimia koko alueen hulevesien käsittelyalueena. Hulevesiä pitää käsitellä alueella tai harkita hule-alueen sijoittamista kaava-alueen pohjoispuolelle, Savitien ja Heinjoen väliselle alueelle.

5.3 Maa- ja metsätalousalueet

Tavanomaisilla maa- ja metsätalousalueilla (M) voi harjoittaa maataloutta ja metsälain mukaista metsätaloutta ilman yleiskaavasta johtuvia rajoituksia, ellei osa-aluemerkintä muuta määrää.

Maa- ja metsätalousalueilla, joilla on ympäristö- tai maisema-arvoja (MY), on voimassa MRL:n 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee puiden hakkuuta ja maanrakennustöitä (maisemaa muuttavia toimenpiteitä). Alueilla sallitaan MRL 43 §:n nojalla vain maa- metsätaloutta palveleva rakentaminen, jonka sopeutumiseen maisemaan ja olemassa oleviin rakennuksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Lisäksi alue on suunniteltava niin, että ranta-alueet säilyvät rakentamattomina.

Osayleiskaava-alueen MY-alue sijoittuu Heinjokivarteen, jolla on arvokkaita luonnonympäristöjä (purovarsi, koskialue sekä purovarsiluhdat) sekä erityistä merkitystä ekologisena yhteytenä ja liito-oravan ja saukon (direktiivilajeja) elinympäristönä. Tavoitteena on, että Heinjoen varsi pysyy puustoisena ja kehittyy jatkossa puustoiseksi niiltä osin kuin puusto on nyt poistettu.

5.4 Liikenneverkko ja reitistöt

Ajoneuvoliikenne kaava-alueelle kulkee Savitien nykyisestä liittymästä yleisen tien alueelta (LT), Vitostieltä. Savitie johtaa edelleen maankaatopaikalle, korttelialueelle sekä kaava-alueen ulkopuolisille moottori- ja ampumaurheilualueille. Teollisuus- ja varastotoimintojen korttelialueen sisäiset liikennejärjestelyt on suunniteltava myöhemmin yksityiskohtaisemmin ja toimintojen tarpeiden mukaan. Savon rata osoitetaan olemassa olevan junaradan paikalle rautatieliikenteen alueena (LR). Kevyen liikenteen pääyhteys sijoittuu Vitostien varteen.

Ohjeellinen ulkoilureitti linjataan niin, että se voidaan toteuttaa alueelle viimeistään maankaatopaikan toiminnan loputtua. Maankaatopaikan toiminnan aikana reitti on mahdollista toteuttaa myös kiertämällä maankaatopaikka sen eteläpuolitse sekä junaradan ja läjityksen väliin jäävää radan suoja-aluetta, jota ei ole osoitettu kaavassa, pitkin. Ulkoilureitin ainoa mahdollinen radan ylitys- tai alituskohta Kurkimäen ja Korsumäen välillä on tällä hetkellä Lapinmäentiellä, josta se voi jatkaa maakuntakaavan osoittamaan suuntaan radan toisella puolella. Keskeisen kaupunkialueen osayleiskaavassa on puolestaan osoitettu varaus radan alitukselle hieman Lapinmäen tiestä etelään.

Myöskään idän suunnassa vastaan tulevan Vitostien ylitystä tai alitusta ei ole ulkoilureitille olemassa tai edes suunniteltu. Moottoritien ylitykselle on olemassa yksityistien (Kasiharju) silta, jota pitkin moottoritie voidaan ylittää. Lisäksi Pellesmäen pohjoispuolisen metsäautotien pään kohdalla on yleiskaavallinen varaus ulkoilureitin ylikäytävälle moottoritien kohdalla. Ulkoilureitti toteutuu vain siinä tapauksessa, että sille on lähialueiden rakentamisen myötä tarvetta, muutoin sen toteutuminen on epätodennäköistä.

5.5 Yhdyskuntatekniikka

Kaava-alueella ei ole tällä hetkellä yhdyskuntatekniikkaa, mutta Kuopion vedellä on suunnitelma Kurkimäen ja kaupungin välisen yhdysvesijohdon ja -viemärin rakentamisesta. Jätevedenpumppaamo on merkitty

kaavaan suunnitelman mukaiselle paikalle. Suunnitellut yhdysvesijohto- ja viemäri kulkevat kaava-alueella Vitostien varressa sekä aivan kaava-alueen eteläosassa maa- ja metsätalousalueella.

5.6. Meluvyöhykkeet ja osa-aluemerkinnät

Kaavassa esitetyt meluvyöhykkeet (am -1 ja am-2) vastaavat keskeisen kaupunkialueen yleiskaavassa esitettyjä meluvyöhykkeitä. Kuopion alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden mukaan meluvyöhykkeet ovat ajantasaisia ja pistemittauksiin perustuvia.

Liito-oravan elinpiirit on merkitty kaavakartalle suunnittelumääräyksen sisältävällä luo-2 merkinnällä, jonka mukaan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä liito-oravan liikkumisen turvaaminen on otettava huomioon toimenpiteitä suunniteltaessa. Lisäksi hule-merkinnällä on osoitettu hulevesien luonnonmukaiseen käsittelyyn varattava alueen osa.

5.7 Nykytilanteen ja kaavan vertailu tavoitteisiin

Seuraavissa taulukoissa on arvioitu osayleiskaavalle asetettujen tavoitteiden toteutumista verrattuna nykytilanteeseen. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulevat huomioon otetuiksi myös maakuntakaavoituksen kautta. Vertailu on tehty Kuopion strategisessa maankäytön suunnittelussa viitteellisenä arviona siitä, missä määrin suunnitelma toteuttaa asetettuja tavoitteita. Taulukon plussat ja miinukset eivät ole yhteismitallisia, vaan ne kuvaavat kunkin tavoitteen toteutumista erikseen.

++ = tavoite toteutuu hyvin, + = tavoite toteutuu todennäköisesti tai osittain, 0 = ei vaikutusta tavoitteen toteutumiseen, – tavoite ei välttämättä toteudu tai hankkeella voi olla tavoitteen suhteen kielteisiä vaikutuksia

Valtakunnalliset tavoitteet

1. Toimiva aluerakenne

Tavoite	nykytila	toteutunut kaava
<i>Aluerakenteen tasapainoinen kehittäminen</i>	+	++
<i>Aluerakenteen kehittäminen monikeskuksisena ja verkottuvana sekä hyviin liikenneyhteyksiin perustuvana kokonaisuutena</i>	0	+

2. Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

<i>Yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyys edistäminen</i>	+	+
<i>Yhdyskuntarakenteen kehittäminen siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saavutettavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen</i>	0	+

<i>Ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen poistaminen ja ennalta ehkäiseminen</i>	0	+
<i>Liikenneturvallisuuden sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytysten parantaminen</i>	0	+
<i>Uusien, huomattavien asuin-, työpaikka-, tai palvelutoimintojen alueiden sijoittaminen olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen</i>	0	0
<i>Viheralueiden yhtenäisyys</i>	0	–
<i>Varautuminen lisääntyviin myrskyihin, rankkasateisiin ja taajamatulviin</i>	0	0
<i>Pilaantuneen maa-alueen puhdistustarpeen selvittäminen</i>	0	+
<i>Melusta, tärinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvan haitan ehkäisy</i>	0	+

3. Virkistyskäyttö ja luonnonvarat

<i>Arvokkaiden luonnonalueiden ja niiden monimuotoisuuden säilyttäminen</i>	–	+
<i>Ekologisten yhteyksien säilyttäminen suojelualueiden ja muiden arvokkaiden luontoalueiden välillä</i>	0	+
<i>Luonnon virkistyskäytön ja luonto- ja kulttuurimatkailun edistäminen sekä hiljaisten alueiden säilyttäminen</i>	0	–
<i>Vesien hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen</i>	0	–

4. Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto

<i>Liikennejärjestelmien kehittäminen eri liikennemuodot käsittävinä kokonaisuuksina</i>	0	+
<i>Henkilöautoliikennetarpeen vähentäminen ja ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytysten parantaminen sekä liikenneturvallisuuden parantaminen</i>	0	+
<i>Matka- ja kuljetusketjujen toimivuuden edistäminen, julkisen liikenteen toimintaedellytysten turvaaminen sekä eri liikennemuotojen yhteistyön kehittäminen</i>	0	0
<i>Sään ääri-ilmiöiden ja tulvien riskien, ympäröivän maankäytön ja sen kehittämistarpeiden sekä lähiympäristön huomioon ottaminen yhteysverkkoja koskevassa alueidenkäytössä</i>	0	0

Seudulliset tavoitteet (maakuntakaava)

Tavoite	nykytila	toteutunut kaava
<i>Maakunnan tarkoituksenmukainen alue- ja yhdyskuntarakenne</i>	0	+
<i>Alueiden käytön ekologinen kestävyys</i>	+	+
<i>Ympäristön ja talouden kannalta kestävät liikenteen ja teknisen huollon järjestelyt</i>	0	+
<i>Vesi- ja maa-ainesvarojen kestävä käyttö</i>	0	+
<i>Maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset</i>	0	+
<i>Riittävät virkistykseen soveltuvat alueet sekä virkistys- ja viiheryhteydet virkistysalueiden välillä</i>	0	+
<i>Varautuminen kaksiraiteiseen nopean liikenteen rataosaan</i>	0	++

Jätepolittinen ohjelma (jätelautakunta)

<u>Jätepoliittisena tavoitteena</u> jätehuollon tilatarpeen, jätteenkuljetusliikenteen ja erityisesti jätteen kierrätyksen ja muun hyödyntämisen lisäämisen edellytysten huomioon ottaminen	0	++
---	---	----

Paikalliset tavoitteet

<u>Kuopion strategia vuoteen 2020</u>	nykytila	toteutunut kaava
<i>Vahva ja monipuolinen elinkeinoelämä</i> – osaavan työvoiman saatavuus, tonttitarjonnan riittävyys ja monipuolisuus, yritystoiminnan kehittämisen välineet ja resurssit, saavutettavuus ja logistiikka	+	++
<i>Tulevaisuuteen suunnattu ja kestävä kaupunkirakenne</i> – Keskusta-alueen elinvoiman ja rakentamistehokkuuden lisääminen, lähiöiden ja kylien omaleimaisuus ja täydennysrakentaminen, joukkoliikenteen toimivuus ja edullisuus, kuntarajoista riippumaton maankäytön suunnittelu	0	+

<u>Kaupunkirakenne 2030-luvulle</u>	nykytila	toteutunut kaava
– Monipuolinen ja tasapainoinen kaupunkirakenne	0	+
– Joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn merkityksen korostaminen	0	+
– Viherverkoston jatkuvuus ja virkistysalueiden riittävyys	0	–
– Uusien alueiden liittyminen oleviin nauharakenteisiin ja palvelukeskuksiin	0	+
– Pääväylien toimivuuden turvaaminen	0	+
– Monipuolinen ja riittävä yritystonttien tarjonta	+	+
– Kuopion työpaikkatonttireservin lisääminen	+	+

<u>Kuopion ilmastopoliittinen ohjelma 2009–2020</u>	nykytila	toteutunut kaava
– Kasvihuonepäästöjen vähentäminen	0	0
– Kuopion omien toimintojen energiankäytön vähentäminen	0	0
– Liikenteestä ja liikkumisesta aiheutuvien kasvihuonepäästöjen vähentäminen	0	0
– Kevyt- ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisääminen liikkumismuotoina	0	+
– Uusiutuvan energian osuuden lisääminen energiantuotannossa	0	0
– Ilmastomuutoksen aiheuttamien riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen suunnitteluprosessissa	0	+
– Energiankulutukseen ja kasvihuonepäästöihin vaikuttaviin valintoihin ja toimiin kohdistuvan tietoisuuden lisääminen.	0	0

<u>Edellisiä täydentävät, aluekohtaiset tavoitteet</u>	nykytila	toteutunut kaava
Ylijäämämaiden läjitysalueen sijoittumisen ratkaiseminen	–	++
Joukkoliikenteen saatavuus ja saavutettavuus	0	0
Merkittävien luontokohteiden ja luontoarvojen säilyttäminen	0	+
Ulkoilureitin linjauksen tutkiminen ja tarkentaminen	0	+
Pääradan kaksiraiteisuuteen varautuminen	–	++

<i>Liikenneverkon toimivuus ja turvallisuus</i>	–	+
<i>Kunnallistekniikan tarpeiden tunnistaminen</i>	–	+

5.8 Arvio osayleiskaavan vaikutuksista

Seuraavassa taulukossa on eritelty näkökulmittain osayleiskaavan toteutumisen arvioituja vaikutuksia suhteessa nykyiseen maankäyttöön ja toimintaan alueella.

Kaavaan sisältyvän maankaatopaikan vaikutuksia tarkastellaan erillisessä hankekohtaisessa ympäristövaikutusten arvioinnissa, joka valmistuu vuoden 2017 aikana. Samassa hankkeessa tutkitaan toimenpiteitä, joilla vaikutuksia voidaan lieventää ja lopulliset maankaatopaikan toiminnan lupaehdot ja vaatimukset lieventävistä toimista määritetään aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksessä.

Näkökulma	Nykytilanne	Osayleiskaava
Aluerakenne	• Alue (187 ha) on lähinnä metsätalouskäytössä. • Alueella on kaavavaraus teollisuus- ja varastoalueelle (31 ha) sekä pienelle läjitysalueelle (5 ha; eo-2-merkintä). • Moottori- ja ampuradan meluvyöhykkeet rajoittavat alueen käyttöä asuin- ja vapaa-ajanrakentamiseen.	• Alueella on maankaato-paikka, joka palvelee etenkin kaupungin eteläisten kaupunginosien rakentamista ja koko kaupunkia 10–20 vuoden ajan. • Kaava-alueella sijaitsee noin 32 ha teollisuus- ja varastoalueita. • Kaava-alueen pinta-alasta noin 70 ha (40 %) on edelleen maa- ja metsätalousmaata.
Työpaikat	• Alueella ei ole muita kuin maa- ja metsätalouden tilapäisiä työpaikkoja.	• Alueella on 2–20 työpaikkaa teollisuus- tai varastotoiminnoissa.
Palvelut	• Alueella ei ole palveluja.	• Alueella on ylijäämämaiden vastaanottopiste. • Alueella voi olla vähäisiä yritysten sisäisiä tai niiden välisiä palveluja.

Liikenne Liikenneverkko, sen toimivuus ja turvallisuus Joukkoliikenne Kevyt liikenne	• Alueen itäreunalla kulkee yksiraiteinen Savon rata. • Alueen länsireunalla kulkee kokoojatie (Vitostie). • Hiekkapintainen Savitie johtaa nykyiselle Heinjoen maankaatopaikalle sekä moottori- ja ampumaurheilualueille. • Ajoneuvoliikenne on pääosin Vitostiellä kulkevaa ohiajoliikennettä. • Raskasta liikennettä menee Savitietä pitkin Heinjoen nykyiselle maankaato-paikalle. • Liikenneverkko on toimiva ja turvallinen. • Lähin aluetta palveleva joukkoliikennereitti on Vitostie. • Alueella ei ole kevyen liikenteen verkostoa.	• Alueen itäreunalla kulkee Savon rata, joka on mahdollisesti muutettu kaksiraiteiseksi. • Alueen länsireunalla kulkee kokoojatie (Vitostie). • Hiekkapintainen Savitie johtaa moottori- ja ampumaurheilualueille sekä uudelle maankaatopaikalle ja teollisuus- ja varastoalueille. • Ajoneuvoliikenne on edelleen pääosin Vitostiellä kulkevaa ohiajoliikennettä. • Henkilöautoliikenne Savitiellä on jonkin verran lisääntynyt kaava-alueen pohjoispuolisen moottori- ja ampuma-urheilualan toteututtua. Urheilutapahtumien yhteydessä liikenne voi lisääntyä tilapäisesti enemmän ja mahdollisesti ruuhkautuakin. • Raskasta liikennettä menee Savitietä pitkin uudelle maankaatopaikalle ja teollisuus- ja varastoalueelle. • Liikenneverkko on edelleen toimiva ja turvallinen. • Lähin aluetta palveleva joukkoliikennereitti on Vitostie. • Vitostien varteen on rakennettu kevyen liikenteen väylä.
Yhdyskuntatekniikka	• Alueella ei ole vesi- ja viemäriverkkoa.	• Alueelle on rakennettu Kuopion veden siirtovesijohto ja -viemäri. • Teollisuus- ja varastoalue on mahdollisesti asema-kaavoitettu ja liitetty vesi- ja viemäriverkkoon.

	alueella ei ole erityistä tarvetta ekologisille yhteyksille.	metsäisen ekologisen yhteyden junaradan länsipuolelta itään maan- käytön muutosalueiden välissä.
Kasvillisuus	• Alueen kasvillisuus on metsälajistoa. • Paalimäellä on puutarhaviiljelyä ja avointen ympäristöjen, niittyjen ja peltojen lajistoa.	• Metsän osuus alueen pinta- alasta on vähentynyt, mutta liki puolet siitä on edelleen metsää. Metsien kasvi- ja sammallajisto on säilynyt. • Läjitysalueelle on tullut väliaikaisesti joutomaiden kasvillisuutta. Avointen ja paahteisten ympäristöjen (niittyjen) lajistoa on mahdollista lisätä täyttömäen maisemoinnin yhteydessä, jos niittylajistoa halutaan elvyttää. Paalimäellä on edelleen peltoja. • Vieraslajeja on mahdollisesti levinnyt alueelle.
Eläimistö	• Alueella elää liito-orava ja saukko (direktiivilajeja). • Eläimistö on enimmäkseen tavallista metsälinnustoa ja -nisäkkäitä. Muu eläimistö on metsien, peltojen ja pienvesien lajistoa.	• Direktiivilajien elinpaikat ja -olosuhteet eivät ole alueella heikentyneet. • Liito-oravien ravintopuusto on lisääntynyt läjitysalueen reunojen lepikoitumisen ja lehtipuuston runsastumisen takia. • Saukko pystyy edelleen hyödyntämään Heinjokea elinympäristönä ja kulkureittinä vesistöjen välillä. • Avoimen ympäristön lisääntyminen on johtanut avomaiden lintu-, nisäkä- ja hyönteislajiston lisääntymiseen ja metsälajiston taantumiseen kaava-alueella. • Heinjoen (vesilain mukainen puro) uoma ei ole kaavan vaikutuksesta muuttunut niin, että mahdollinen kalan kulku uomassa estyisi.

Maa, vesi, ilma	• Maaperä on normaalia metsä- ja turvemaata. • Vesistöihin tulee lähinnä metsätaloudesta johtuvia ”ravinnepäästöjä”. • Vitostieltä ja kaava-alueen pohjoispuoliselta alueelta tulee tilapäisesti vähäisiä määriä liikenteen pakokaasuja ja pölyä alueelle.	• Maaperä on muuttunut laajalla alueella täyttömaaksi. • Kaava-alueen laajimmat yhtenäiset turvemaat (suot) ovat jääneet läjityksen alle. • Korttelialueen kallioperää on mahdollisesti louhittu ja maaperää tasoitettu sekä pinnoitettu. • Avointen ja mahdollisesti asfaltoitujen pintojen lisääntymisestä aiheutunut hulevesien laadun heikkeneminen on otettu huomioon hulevesijärjestelyissä. • Täyttömaiden alta purkautuvan ruosteisen pohjaveden määrä on lisääntynyt. • Läjitysalueesta ja teollisuus- ja varastotoiminnoista johtuva ajoneuvoliikenteen lisääntyminen aiheuttaa tilapäisiä pakokaasu- ja pölypäästöjä. • Teollisuus- ja varastoalueen toiminnoista voi aiheutua muitakin ilmaan kohdistuvia päästöjä, jotka riippuvat yritystoiminnan laadusta. • Maankaatopaikalta voi poikkeuksellisissa sääoloissa nousta aivan lähimpään ympäristöön vaikuttavia pölypäästöjä.
Pinnanmuodot	• Aluetta leimaa melko voimakas pinnanmuotojen vaihtelut: alavat laaksopainanteet ja osin jyrkkärinteiset, korkeat mäkialueet.	• Alueen pinnanmuodot ovat muuttuneet läjitysalueen osalta entistä voimakkaammiksi. • Täyttömaiden laki on noussut melkein yhtä korkealle kuin läheisten Pihlajamäen, Palomäen, Kurkimäen ja Lapinmäen laet.

Ympäristön häiriötekijät	• Moottori- ja ampumaurheilualan meluvyöhykkeet ulottuvat melkein koko alueelle. • Alueen reunat ovat junaradan ja Vitostie melualueilla. • Alueelle kantautuu satunnaista konemelua Heinjoen nykyisen maankaatopaikan toiminnoista.	• Moottori- ja ampumaurheilualan meluvyöhykkeet ulottuvat edelleen melkein koko alueelle. • Täyttömäki vaimentaa valmistuttuaan moottori- ja ampuradalta kantautuvaa melua etelän ja lounaan suuntaan. • Alueen reunat ovat junaradan ja Vitostie melualueilla. • Maankaatopaikan toiminnan aiheuttama konemelu on siirtynyt kaava-alueelle.
Virkistys, ulkoilu	• Alueella on hyvin vähän virkistys- ja ulkoilukäyttöä. • Alueella metsästetään, marjastetaan ja sienestetään.	• Täyttömäen jälkikäyttö virkistykseen ja ulkoiluun on mahdollista. • Ulkoilureitin toteutumisen myötä ulkoilu alueella on lisääntynyt selvästi. • Kevyen liikenteen väylä on lisännyt Vitostien varren houkuttelevuutta pyöräilyyn ja jalankulkuun. • Osa alueista on siirtynyt pois metsästyskäytöstä ja joka miehen oikeuksien piiristä.
Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset Väestö ja asuminen Terveys ja turvallisuus	• Kaava-alueella ja sen lähiympäristössä on varsin vähän asukkaita eikä kaava juuri mahdollista asutuksen lisäämistä alueella. • Alueella ei ole ihmisten terveyteen liittyviä tavallista suurempia riskejä. • Turvallisuuteen liittyvät riskit aiheutuvat lähinnä junaradasta ja muusta liikenteestä sekä sään ääri-	• Kaava-alueen lähialueiden väestömäärä ei ole merkittävästi lisääntynyt eikä kaava-alueen sopivuudessa asuinrakentamiselle ole tapahtunut muutosta. • Maankaatopaikka ei ole lisännyt terveyteen liittyviä riskejä, koska alueelle läjitetään pilaantumattomia tai pilaantuneisuuden kynnysarvot alittavia maita. • Turvallisuuteen liittyvät riskit

	ilmiöistä.	ovat nousseet vähäisessä määrin alueen liikenteen ja ihmistoiminnan lisääntyä.
Liikkuminen	• Kaava-alueen käyttöä lännestä ja pohjoisesta käsin rajoittavat junaradan ja Heinjoen nykyisen maankaatopaikan estevaikutus.	• Sään ääri-ilmiöiden aiheuttamien riskien teoreettinen mahdollisuus kasvaa sitoutumattomia maa-aineita käsiteltäessä. • Kevyen liikenteen väylä on parantanut pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden turvallisuutta Vitostien varrella. • Maankaatopaikka on lisännyt estevaikutusta lännen suuntaan, mutta on toisaalta myös vähentänyt ihmisten tarvetta kulkea kaava-alueelle junarata yltäen. • Ulkoilureitin toteutuminen on parantanut alueen saavutettavuutta läjitystoiminnan loputtua ja se on nostanut alueen virkistysarvoa. • Kevyen liikenteen väylä on parantanut pyöräily- ja ulkoilumahdollisuuksia Vitostien varressa.
Talous ja palvelut	• Alueella on vain maa- ja metsätaloutta.	• Maa- ja metsätalouden lisäksi alueella on muutamia yrityksiä.
Yhteisö ja alue	• Alueella ei juuri ole merkitystä sosiaalisten yhteisöjen kannalta.	• Yhteisöt muodostuvat alueen yritysten työntekijöistä todennäköisesti työpaikoittain. • Maankaatopaikan jälkikäytöstä riippuen alueelle on mahdollisesti tullut yhteisöllistä harrastustoimintaa.
Arvot ja ristiriidat	• Alueen käyttö on vakiintunutta eikä siihen kohdistu merkittäviä ristiriitoja herättäviä hankkeita.	• Kaavan toteutuminen voidaan kokea uhkana mm. asuntojen arvolla ja asuinalueen viihtyisyydelle, maisemalle ja luonnonympäristölle erityisesti lähialueiden

Osallisuus	• Osallisuus toteutuu lähinnä kaupungin maanomistukseen kohdistuvien hallinnollisten päätösten ja niiden valmistelun kautta.	pientaloasukkaiden keskuudessa. • Osalliset ovat saaneet tiedon kaavatyöstä sekä YVA-hankkeesta kuulutusten, nettisivujen ja aloitusvaiheen tiedotustilaisuuden kautta. • Osallisuus toteutuu osayleiskaavan ja YVA-hankkeen nähtävillä olon aikana mielipiteiden ja muistutusten kautta sekä saadun palautteen ja keskustelujen pohjalta.
------------	--	--

5.9 Kaavatalous

Osayleiskaavan toteuttamisesta kaupungille aiheutuvat kustannukset ovat aluksi lähinnä maankaatopaikkahankkeen aiheuttamia. Maankaatopaikalle on rakennettava tieyhteyden lisäksi osa sen tarvitsemista reuna- ja yläpuolisten vesien ohjaamisen vaatimista ojista sekä hulevesialtaita hankkeen alkuvaiheessa. Lisäksi tulee suunnittelukustannuksia vuosille 2017 ja 2018 (ympäristövaikutusten arviointi ja ympäristölupa). Alueen esirakentamisesta tulee kustannuksia pitkin maankaatopaikan käyttöaikaa, koska läjitysalueen liikenne- ja vesijärjestelmiä ei ole tarpeen toteuttaa yhdellä kertaa. Aloituskustannukset tarkentuvat hankkeen teknisen suunnittelun yhteydessä vuoden 2017 aikana. Maankaatopaikan käytön päätyttyä alue on tarpeen maisemoida ja varautua alueen halki kulkevan ulkoilureitin ja mahdollisen muun jälkikäytön tarpeisiin.

Teollisuus- ja varastoalueen korttelin osalta esirakentamisen ja hulevesijärjestelyn kustannukset tulevat osin yksityisille maanomistajille, osin kaupungille. Mahdollisesta asemakaavoituksesta ja kunnallistekniikasta sekä lopullisesta hulevesien hallinnasta aiheutuvat kustannukset täsmentyvät vasta tarkemman suunnittelun yhteydessä. Alueelle mahdollisesti kohdistuvista hankkeista ei ole mitään suunnitelmia.

6 Toteutus

Osayleiskaavan mukainen läjitystoiminta edellyttää lainvoimaista ympäristölupaa, joten läjitys voi alkaa aikaisintaan kevätkesällä 2018. Kaupungin tarkoituksena on joka tapauksessa ottaa alue käyttöön mahdollisimman nopeasti.

Teollisuus- ja varastoalueen esirakentaminen edellyttää MRL 128 §:n mukaista maisematyölupaa. Osa varastointi- ja teollisuustoiminnoista on sellaisia, jotka saattavat vaatia ympäristönsuojelulain mukaista rekisteröinti- ja lupamenettelyä. Jos alueelle suunnitellaan kunnallistekniikkaa vaativaa ja merkittävää

rakentamista, korttelialue pitää asemakaavoittaa. Alueen toteutuminen riippuu maanomistajasta ja teollisuus- ja varastotoimintojen tulevista tilatarpeista.

Kaksiraiteisen nopean ratayhteyden, kevyen liikenteen pääyhteyden, jäteveden pumppaamon ja ulkoilureitin toteuttaminen vaativat erillisiä toteutussuunnitelmia sekä mahdollisesti tapauskohtaisia lupia ja maanmittaustoimituksia.

7 Suunnitteluvaiheet

- 30.11.2016 Heinjoen maankaatopaikan suunnittelun aloituskokous.
- 1.2.2017 Viranomaisneuvottelu (aloitusvaihe) ja Heinjoen maankaatopaikan YVA-hankkeen työpalaveri.
- 3.3.2017 Kaavan alustava luonnos Heinjoen maankaatopaikan YVA-hankkeen työpalaverissa.

Lähteet

Kuopion kaupungin Taavi-paikkatietopalvelu.

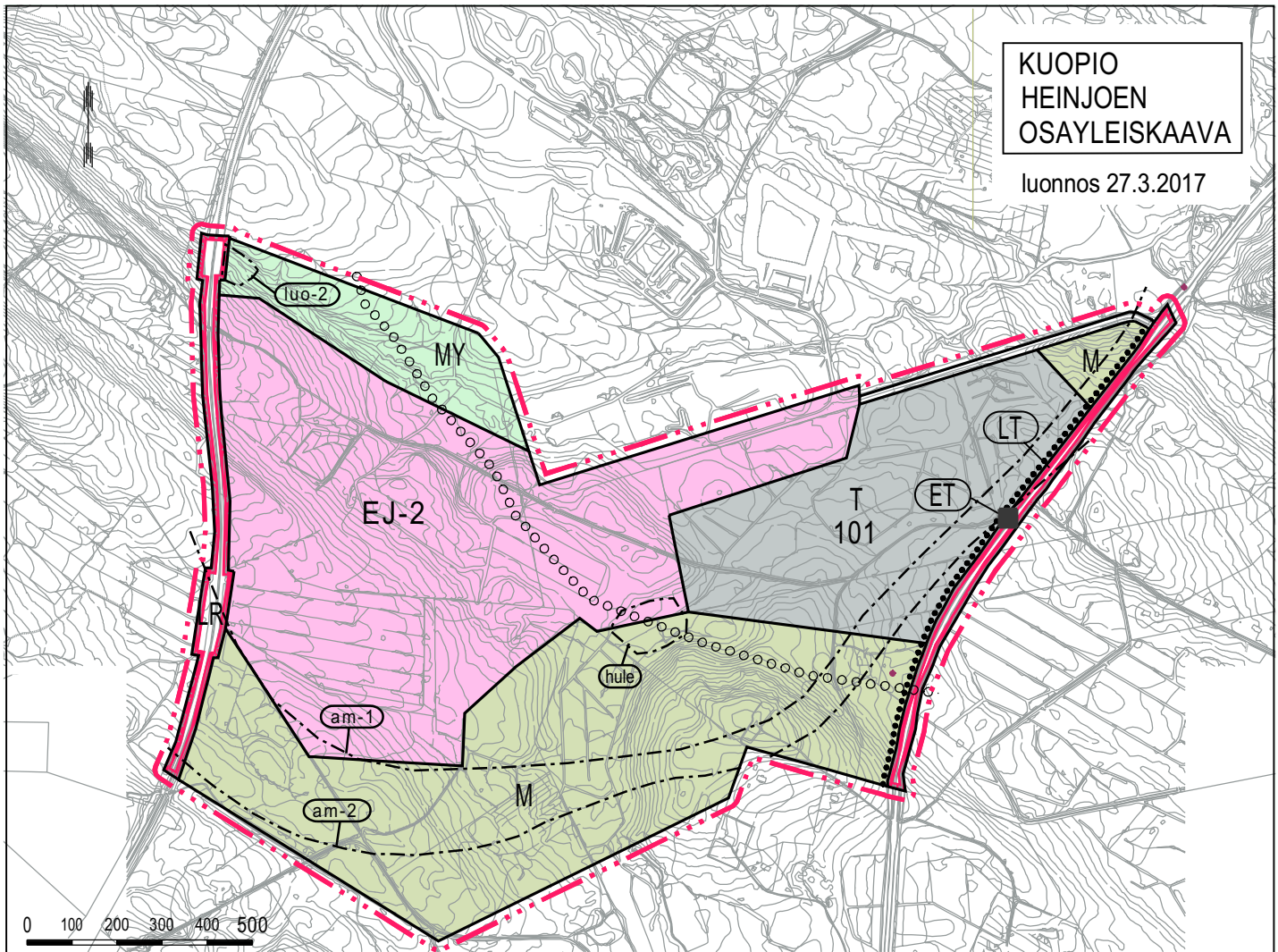
SYKE 2016. Pilaantuneen maa-alueen kunnostushankkeen tilaaminen. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 1/2016.

Valtioneuvoston asetus (214/2007) maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista. [<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2007/20070214>].

WSP Finland Oy 2009. Kuopion ja Siilinjärven tie- ja raideliikenteen meluselvitys (2009). 40 s + liitekartat.

Liitteet

Liite 1. Osayleiskaavakartta

Yleiskaavamerkinnt- ja määräykset:

- EJ-2** JÄTTEENKÄSITTELYALUE, MAANKAATOPIKKA
Osoitetaan pysyväksi ylijäämämaiden sijoituspaikaksi. Toiminnan päätyttyä alue on maisemoitava siten, että se soveltuu ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset.
- M** MAA- JA METSÄTALOUSALUE
- MY** MAA- JA METSÄTALOUSALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖ- TAI MAISEMAARVOJA
Maankäyttömääräys: MRL 43 §:n nojalla määrätään, että alueella on sallittu vain maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. Rakennusten sopeutumiseen maisemaan ja olemassa oleviin rakennuksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.
Suunnittelumääräys: Alue on suunniteltava niin, että ranta-alueet säilyvät rakentamattomina. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.
- T** TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE
Alueella on voimassa yleiskaavamääräykset 136 ja 137
- LR** RAUTATIELIIKENTEEN ALUE
- LT** YLEISEN TIEN ALUE
- — — — — YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA
- — — — — ALUEEN RAJA
- — — — — ERI KAAVAMÄÄRÄYSTEN ALAISTEN OSIEN VÄLINEN RAJA
- — — — — KATU- TAI TIEALUE
- ○ ○ ○ ○ OHJEELLINEN ULKOILUREITTI
- ● ● ● ● KEVYEN LIIKENTEEN PÄÄYHTEYS
- ET** YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON KOHDE
Jätevedenpumpapaamo

- am-1** MOOTTORI- JA AMPUMARADAN MELUVYÖHYKE
Alueen osalla on MRL 43 §:n nojalla kielletty muu kuin olevaa maatilataloutta, teollisuus- ja varastointitoimintaa tai moottori- ja ampumaurheilua palveleva rakentaminen ja olevien rakennusten peruskorjaus. (Yleiskaavamääräys 139)
- am-2** MOOTTORI- JA AMPUMARADAN ULOMPI MELUVYÖHYKE
Maankäyttömääräys: MRL 43 §:n nojalla määrätään, että alueen osalla on kielletty uusien lomarakennuspaikkojen muodostaminen. (Yleiskaavamääräys 140)
- luo-2** LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE
Suunnittelumääräys: Alueella on todettu luonnonsuojelulain 49 §:n tarkoittamia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Toimenpiteitä suunniteltaessa on otettava huomioon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sekä liito-oravan liikkumisen turvaaminen.
- hule** HULEVESIEN LUONNONMUKAISEEN KÄSITTELYYN VARATTAVA ALUE
- 101** Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. (Yleiskaavamääräys 101)
- 136** MRL 43 §:n nojalla määrätään, että alueelle ei saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä. (Yleiskaavamääräys 136)
- 137** T-, TV-, TY-, ja TY-1 -alueille voi sijoittaa myös toimistotiloja. (Yleiskaavamääräys 137)

KUOPION KAUPUNGIN SUUNNITTELUPALVELUT STRATEGISEN MAANKÄYTÖN	SUUNN. KR/JR	SUHE 1:15000
	PIRT. PJ	ARKISTO U:\Maankäyttö\1052\kartat\ovk.dwg
HYV. Juha Romppanen Kaupunkisuunnittelujohtaja	PVM. 27.3.2017	TYÖNUMERO 1052

